

MARIJA IR LIETUVA

Rugsėjo 8-toji – Marijos Gimimo šventė, taigi Švč. Dievo Motinos Gimtadienis. Bet tuo pačiu metu ir Vytauto Didžiojo pasirinktoji Lietuvos karaliumi karūnavimosi data. Taigi ir Lietuvos valstybingumo diena. Tai kaip tik proga prisiminti ir pabrėžti, kokią svarbą Marijos kultas turi lietuvių religiniam ir net socialiniam bei valstybiniam gyvenime.

I. Lietuva – Marijos žemė

Lietuva yra paskutinė tauta Europoje jėjusi į Katalikų Bažnyčią, dviem šimtais metų vėliau negu Latvija ir Estija.

Pirmasis Lietuvos karalius Mindaugas priėmė krikštą 1251 metais. Tačiau netrukus buvo nužudytas jis ir abu jo sūnūs. Tokiu būdu ir Lietuvos krikštijimas pakriko. Kiti Lietuvos valdovai nudelsė krikštą beveik dar pusantro šimto metų.

Lietuvos apkrikštijimo data laikoma 1387 metai, kai Jogaila sutiko būti lenkų karaliumi ir dėlto apsikrikštijo jis pats ir ėmė krikštyti lietuvius. O žemaičius apkrikštijo Vytautas dar vėliau – 1413 – 1417 m.

Latvija (tuomet vadinama Livonija) ir Estija buvo priėmusios krikštą anksčiau. Ir pirmos gavo Marijos Žemės titulą. Vokiečių vyskupas Albrechtas, 1201 m. įkūręs Rygos miestą ir ten pasikvietęs iš Palestinos atleistus kryžiuočius, sekanciais metais Livoniją paaukojo Švč. Marijai, tuo būdu Dievo Motinai paskirtą žemę pastatydamas šalia Dievo Sūnaus žemės, Palestinos, kurią jie buvo priversti apleisti (LE, X). O 1215 m. popiežius Inocentas III dabartinės Latvijos ir Estijos žemėms suteikė statusą bažnytinės valstybės, kurią pavadino Terra Mariana (plg. Letonia, American Latvian Association in the USA, Washington, 1968, psl. 15).

Šios dvi tautos, deją, vėliau suprotestantintos, to titulo neteko. Bet jį gyvai ir pelnytai paveldėjo Lietuva, pasižymėdama lietuvių ir jų valdovų gyvu pamaldumu į Mariją. O nuo protestantizmo tvano Lietuvą išgelbėjo pati Marija.

II. Čia mano Sūnaus namai!

16-to šimtmečio pradžioj reforma sukrėtė visą Europą. Liuteronizmas jau buvo laimėjęs prūsus, pagavęs Latviją bei Estiją ir savo įtaka siekė žemaičius. Daug Lietuvos didikų, ypač jų vaikų, išėjusių mokslus užsieniuose, pirmiausia tapo liuteronais, o paskui persimetė į kalvinizmą. Atsirado daug religinių sektų (vien tik kalvinizmo sektų Lietuvoj istorikai priskaito 57). Taigi liuteronai, kalvinistai, arijonai, ebionistai, stankariečiai, samosatiečiai ir kiti. Net vienoj šeimoj būdavo įvairių sektantų – ir jie kovojo vieni prieš kitus. Bendrai sutarė tik vienam punkte: versti kaimiečius mesti Katalikų tikybą ir pereiti į protestantizmą.

Tai buvo tarp 1550 ir 1600 metų. Atrodė, kad dar jaunutė Katalikų Bažnyčia Lietuvoj neatlaikys puolimo ir Lietuva taps protestantiška.

Tokio protestantų puolimo pavyzdį galime imti iš gerai dokumentuoto įvykio.

Šiluvoje, nedideliame vidurio Lietuvos miestely, Lietuvos didikas Petras Gedgaudas 1457 m. buvo pastatęs medinę bažnyčią Marijos Gimimo titulu. Vėliau, 1500 m. buvo pastatyta kita, didesnė ir mūrinė. Didžiajam altoriuj stovėjo iš Romos parvežtas Marijos paveikslas, pradėjęs garsėti stebuklais, o rugsėjo 8-tą ten būdavo dideli atlidai.

20 metų vėliau Vokietijoj prasidėjo protestantizmas.

Jonas Zaviša, Gedgaudo giminaitis, perėjo į protestantizmą – ir pasisavino Šiluvos bažnyčios žemes. Kiek vėliau, Sofija Vnučkienė, uoli kalvinistė, katalikų bažnyčią pavertė kal-

Šiluvos Madona po šventovės atnaujinimo darbų 1981 metais. Nuotrauka daryta 1981 m. rugpiūčio mėnesi

vinistų seminarija. Mat, Šiluva buvo parinkta ruošti Žemaitijai ir vidurio Lietuvai kalvinų pastorius, katechetus, mokytojus.

Paskutinis katalikų klebonas, kun. Jonas Halubka, prieš apleisdamas bažnyčią sudėjo į ažuolinę, geležimis apkaustytą skryniją Švč. Marijos paveikslą, bažnyčios nuosavybės dokumentus ir kelis liturginius rakandus ir ją užkasė į žemę prie didelio akmens. Tuo, atrodė, buvo palaidota ir katalikybė.

Bet Marijai pagailo Lietuvos. Ir kaip tik šiuo klaikiu metu atėjo Pagalba iš Dangaus.

Šiluvos istorijos knygoje rašoma: "Vieną vakarą piemenukai, ganydami bandą bažnytinėse žemėse, pamatė ant didelio akmens moteriškę, vienplaukę, išskleistais plaukais, laikantią ant rankų kūdikį ir graudžiai verkiančią. Vienas iš jų tuoj nubėgo pas Šiluvos kalvinų katechetą Mikalojų Fierą ir pranešė, ką matė. Katechetas, pasikvietęs bakalaurą Saliamoną Grocijų (kuris buvo Šiluvos kalvinų seminarijos rektorius), prisiartinė prie akmens ir taip pat pamatė verkiančią moteriškę, kaip buvo matę piemenukai. Įsidrasinęs, jis kreipėsi į ją: "Moteriške, ko verki?" Jinai atsakė: "Verkiu, kad šioj vietoj buvo

SEMINARIO

MŪSŲ
LIETUVA
"NOSSA LITUANIA"

Metinė prenumerata Brazilijoj Cr\$. 2.300,00

Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 35 Dol.

Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikon: 60 Dol.

GARBĖS PRENUMERATORIUS Cr\$. 6.000,00

Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anúncios) mokami už skilties (Coluna) centimetra po Cr\$.200,00

Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija neatsako. Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.

Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija taiso bei tvarko savo nuožiūra.

Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėju nuomone.

Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVĖNAS ar PETRAS RUKŠYS vardu.

Rua Juatindiba, 28 Parque da Moóca – CEP 03124

São Paulo – Brasil Caixa Postal, 4421 – CEP 01000

Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS

Administrador: PETRAS RUKŠYS

Redige Equipe Editorial – Fone: 273-0338

Atskiro numerio kaina Cr\$. 50,00

I P. Ameriką oro paštu: 45 Dol.

I tolimus kraštus: 75 Dol.

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr\$. 4.500,00

Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 52

KUN. KASTYČIO – JONO
MATULIONIO PERSEKIOJIMAS

Lietuvos KP CK Pirmajam Sekretoriui Petriui GRISKEVIČIUI

Kun. Kastyčio–Jono Matulionio, Leono, gyv. Vilniuje, Gorkio 17-6

P a r e i š k i m a s

Vilkaviškio rajono Vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas URBONAS š.m. vasario 17 d. atvažiavęs į Kybartus, reikalavo, kad Kybartų bažnyčios komiteto pirmininko pavaduotojas Kostas ABRAITIS pasirašytų po raštu, kuriame reikalaujama, kad man Kybartų bažnyčioje neleistu atlikti kunigo pareigų, esą aš joks kunigas, nebaiges Kunigų seminarijos, vyskupas nežinas tokio kunigo, kad tik klebonas kun. Sigitas TAMKEVIČIUS pasikvietęs ir t.t. Po anuo raštu Kybartų bažnyčios komiteto pirmininko pavaduotojas nepasirašė, nes ne bažnyčios komiteto nariai ir ne valdžios pareigūnai sprendžia apie kunigystę, o dvasinė vyriausybė.

Pavaduotojas J. URBONAS, būdamas Kybartuose, keliose organizacijose, skaitydamas paskaitas, lieté mane – šmeiždamas ir vadindamas apsišaukėliu.

Kas yra apsišaukėlis?

Dabartinės lietuvių kalbos žodyne ("Mintis", V., 1972, 34 psl.) apsišaukėlis aptariamas taip: 1. kas dedasi kitu, neteisėtai savinasi kokį titulą ar svetimą vardą. 2. kas kuo apsišaukęs, išsigyres, išsigarsinęs.

Kas aptarime išvardinta, man netinka – nei titulo, nei svetimo vardo nesisavinu; nesigyriau ir nesigarsinau. Šią darbą atlieka pats Vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas J. URBONAS.

Po savo kalbų pavaduotojas J. URBONAS paliko Kybartų Vykdomojo komiteto pirmininkui raštą, su kuriuo buvau supažindintas jo kabinete.

Jame rašoma, kad aš, nebaiges Kunigų seminarijos, neturiu darbo pažymėjimo, neturiu teisės atlikti kunigo pareigų, nedirbu jokio visuomenei naudingo darbo, todėl būsiu baudžiamas pagal veikiančius įstatymus.

I toki neteisinga užpuolima atsakau:

1. Esu kunigas, baiges neakivaizdine Kunigų seminarija; gavęs šventimus, – todėl turiu teisę atlikti visas kunigui priklausomas pareigas.

2. Tarybu Sajungoje Bažnyčia atskirta nuo valstybės, ir todėl religija liečiančius klausimus turi tvarkyti ir spresti Lietuvos Bažnyčios vyriausybė. Šiuo atveju taip ir pasielgta.

Jau kuris laikas esu kunigas, atlieku visas kunigui priklausomas pareigas, ir tas, kas turi galią leisti ar neleisti jas atlikti, – neuždraudė ir neatsaukė.

Lietuvoje yra Bažnytinė provincija, jai vadovauja vyskupai, taigi jiems, kaip teisėtai kunigas, ir priklausau. Ne J. URBONAS ar kiti asmenys sprendžia apie mano kunigystę, bet Bažnyčia.

Dėl pažymėjimo štai ką pareiškiu. Po karo nei vienas Lietuvos kunigas jo neturėjo. Kai valdžiai prireikė pažymėjimų, valdžios istaigos juos išdavė. Panašus ir mano atvejis: jei reikalingas darbo pažymėjimas, tegu duoda tuo reikalu besirūpinanti istaiga, ir klausimas bus išspręstas. Kam reikalingas ir naudingas šmeižtas, gasdinimas ir tikinčiųjų kiršinimas?

Kaltina – nedirbu naudingo darbo. Dirbu ne ateistų tarpe, o tikinčiųjų. Tikinčiųjų, kaip žinote, drg. Sekretoriau, Lietuvoje dauguma. Dirbu labai naudinga darba.

Esu kunigas. Kunigystės jau niekas neatims, ir kur tik būsiu, – dirbsiu kunigui skirta darba.

Lietuvoje yra neakivaizdinė Kunigų seminarija. Jai atsirasti akstina davė dabartinis laikas. I Kauno Kunigų seminarija priimami ne visi, kurie nori joje mokytis. Todėl, kol saugumas spres kandidatų tinkamumą seminarijai ir juos atsijos, tol egzistuos ir neakivaizdinė Kunigų seminarija. Kur turi mokytis jaunuoliai, norintieji tapti kunigais, kada ju nepriima Kauno Kunigų seminarijon? .

Vienintelis atsakymas ir realus kelias – neakivaizdinė Kunigų seminarija.

Panašia seminarija lankė ir mūsų Popiežius Jonas-Povilas II-sis. Esu kunigas. To nori ar nenori J. URBONAS ir į jį panašūs – jau ivy-

kęs faktas – prašom manęs nediskriminuoti. Pakankamai tos diskriminacijos patyriau praityje: 1959 m. mane už giedojimą Vabalninko Bažnyčioje išmetė iš konservatorijos, 1974 m. buvo įsakyta atleisti iš Paveikslų galerijos vedėjo – direktoriaus pareigų, o 1977 m. iš Vilniaus Universiteto Mokslinės bibliotekos, kurioje dirbau dailininku.

Po to zakristijonavau, mokiausi ir tapau kunigu.

Gerb. Sekretoriau, ispėkite atitinkamas istaigas, kad nebūčiau diskriminuojamas, ir jei reikalinga, kad būčiau užregistruotas valdžios istaigose kaip kunigas, tegu tai padaro – užregistruoja ir pasiūnia registracijos pažymėjimą šiuo adresu:

232001 Vilnius, Gorkio 17-6,
kun. K. MATULIONIUI

1982.II.28.

Kun. MATULIONIS

Lietuvos KP CK pirmajam Sekretoriui P.
GRISKEVIČIUI

Kybartu parapijos tikinčiųjų

S k u n d a s

Mus, Kybartų parapijos tikinčiuosius, labai nustebino ir sukrėtė žinia, kad Vilkaviškio rajono Vykdomasis komitetas nori iš mūsų bažnyčios išvaryti mums gražiai patarnaujantį kun. Kastytį-Joną MATULIONI. Rajono pareigūnas žmonėms irodinėja, kad mums patarnaujantis kunigas nėra tikras ir kad jis neturi valdžios leidimo eiti kunigo pareigas.

Ta proga mes pareiškiame: kadangi Tarybu Sajungoje Bažnyčia atskirta nuo valstybės, tai netinka valdžios pareigūnams spresti, kuris kunigas tikras, o kuris netikras. Antra, jei nepaisant Bažnyčios nuo valstybės atskyrimo, vis tiek reikalingas valdžios leidimas, kad kunigas galėtų eiti pareigas, tai prašome. Jūs, kaip vyriausia Partijos galva, isakykite atitinkamoms valdžios istaigoms išduoti kun. Kastyčiui-Jonui MATULIONIUI reikiama leidimą. Šis kunigas mūsų parapijai yra labai reikalingas ir mes neleisime jį iš Kybartų išvaryti.

1982 metai vasario 28 d.

Pasirašė 1033 kybartiečiai

1981 m. kovo 30 d. kun. Jonas-Kastytis MATULIONIS, gyv. Vilniuje, Gorkio 17-6, kelis kartus primygtinai buvo kviečiamas į Respublikinę prokuratūrą pas prokuroro pavad. BAKUČIONI.

1981 m. liepos mėn. pradžioje pas kun. Joną-Kastytį MATULIONI, lankėsi milicijos pareigūnas su Vilkaviškio raj. milicijos raštu, kuriame prašoma patikrinti, ar minėtas kunigas yra priregistruotas ir gyvena nurodytu adresu, kur dirba, ar tiki Dieva ir kt. Nerades kunigo namuose, milicininkas apklausinėjo ten apsisitėjusį giminaiti. Išeidamas paliko kvietimą, kad liepos 16-17 d. 8.30 min. kun. Jonas-Kastytis MATULIONIS atvyktų į milicijos skyrių, esanti Dzeržinskio gatvėje.

1982 m. kovo 18 d. kun. Jonas-Kastytis MATULIONIS Vilniuje, Gorkio 17-6, savo pašto dėžutėje rado raginimą kovo 18 d. 10 val. prisistatyti pas Vilkaviškio rajono prokuroro pavad. P. BOGUŠAUSKA.

Nei vienu atveju kun. MATULIONIS į valdžios istaigas nenuvyko, kadangi jokio nusikaltimo nebuvo padaręs, o visi iškvietimai turėjo tik vieną tikslą – šantažuoti be valdžios leidi-

Dr. ALEKSAS KALINAUSKAS

Dr. PAULO KALINAUSKAS

ADVOGADOS

Inventario, Despejo, Desquitas, Divorcio,
Processo Crime, Processo Trabalhista, Etc.

Rua 15 de Novembro, 244 - 4 and. - Conj. 9 - Fone: 37-8958

AUKŠTYN ŠIRDIS!

Kun. Pr. Gavėnas

**MINTYS
SEKMADIENIO
SUSIKAUPIMUI**

R AŠ ESU KRIKŠČIONIS?

Po ilgo svarstymo apie Kristų — "gyvenimo duoną", liturgija lyg sutrauktinai veda prie gilaus klausimo, kurį Evangelijoje (Mk 8,27—35) pats Kristus stato: "Kuo mane žmonės laiko? ... Ką jūs manote apie mane?"

Mat, apie Kristų galima susidaryti klaidingų nuomonių. "Vieni jį laiko Jonu Krikštytoju, kiti — Eliju, dar kiti — Jeremiju ar vienu iš garsių pranašų", žodžiu — dideliu, net išimtinu žmogumi.

Kristus tokiu daugelio laikomas ir šiandien — vien tik žmogumi.

I. Bažnyčios Kristus

Kokia gi tikėjimo — Bažnyčios (taigi ir tikro krikščionio) — nuomonė apie Kristų?

"O jūs ką sakote mane esant?" — klausė Viešpats savo mokinių, būtent Bažnyčios.

Petras, apaštalo (ir visos Bažnyčios) vardu iškilmingai pareiškė: "Tu esi Mesijas-Kristus, gyvojo Dievo Sūnus".

Šis yra tikėjimo, Bažnyčios Kristus. Tokiu ir mes jį pripažįstam — ir išpažįstam.

Mums Kristus — ne tik didis pranašas, garsus stebukladaris, gilus mokytojas, o ir Dievo Sūnus, taigi ir Dievas. Šis yra Bažnyčios — ir mūsų — tikėjimas.

Tačiau nepakanka Jėzų Nazaretį tik teoriškai pripažinti Kristumi, Dievo Sūnumi.

— Reikia jeiti ir į jo galvoseną — jeiti į jo, kaip pasaulio Atpirkėjo, planus. O jo planuose pasaulio atpirkimas vykdomas per skausmą, kančią ir net mirtį ("Jis ėmė jiems aiškinti, kad Žmogaus Sūnui (Kristui) reikia daug kentėti... būti nužudytam...").

— Jei kas norėtų ieškoti kitokio būdo pasauliui išgelbėti, eity prieš Dievo planus, pastotų Kristui kelią, susidėtų su neprieteliu, su šėtonu ("Jėzus subarė Petrą; Eik šalin, šėtone!").

Svarbu tatai ir mums prisiminti. Ir mūsų kasdieniam gyvenime.

Per kryžių į gyvenimą, į garbę.

"Nes kryžius gyvatą žadėjo!", kaip sako ir mūsų Dainius.

II. Gyventi pagal Kristų

Krikščioniškai galvoti, turėti aiškia idėją apie Kristų, jo prigimtį, jo paskirtį — misiją, jo mokslą, žodžiu — "turėti tikėjimą" išganymui yra svarbu, būtina.

Tačiau ir to nepakanka.

Reikia gyventi tikėjimu, būtent praktiškai elgtis pagal Kristaus pamokymus ir reikalavimus, žodžiu — įgyvendinti tikėjimą darbais.

Mat, "tikėjimas, jei neturi darbų, jis yra miręs".

"Kas iš to, mano broliai, — pabrėžia apaštalas šv. Jokūbas, — jei kas sakosi turįs tikėjimą, bet neturi tikėjimo darbų? Ar gali jį išgelbėti jo tikėjimas?!" (Jok, 21,14).

Imkim pavyzdį — tęsia tas pats apaštalas (tačiau jo duotas pavyzdys neturi apsiriboti tik labdaros sritimi): "Jei brolis ar sesuo neturi drabužių ir stokoja kasdienio maisto, ir kas nors iš jūsų tartų: 'Eikite ramybėje, sušilkite ir pasistiprinkite', o neduotų kas reikalinga jų kūnui, kas iš jų žodžių?" (Jok 2,15—16).

Taigi sakyti: "Tikiu", bet negyventi pagal tikėjimo nurodymus ir reikalavimus, kas iš to? Konkreti ir praktiška išvada bus, kad tu... neturi tikėjimo.

Tikėjimas yra gyvenimą lemiantis susitikimas su Kristumi. Tai toks pilnas ir visiškas Kristaus priėmimas, kad žmogų pakeičia (nors gal ir iš lėto) — jį padaro krikščioniu, "sukristijuoja", paverčia Kristumi (Kristus manyje, o aš jame!).

III. Krikščionis — kitas Kristus

O taip priimti Kristų — tai gyvai susivienyti su juo ir su juo bendradarbiauti, pilnai juo pasitikint, jo klausant ir leidžiantis jam veikti savyje per Bažnyčią paliktus jo meilės įrankius — sakramentus.

Krikščionis — Kristaus sekėjas. Dar giliau — kitas Kristus kasdieniam gyvenime.

Tai ar lengva būti krikščioniu?

Nesunku sekti Kristų, jei jame mato tik tą malonų Nazareto rabj—mokytoją, kuris eina per kaimus gera darydamas, glamonėja kūdikius, pristato naujo vyno vestuvių puotoj, tyruose maitina 5.000 žmonių minią, išteisina paleistuvę, priima Magdaleną, iškolioja farizėjus, triumfališkai įjoja į Jeruzalę...

Bet nelengva, jei jį priimam (kaip kad turim priimti) pilnoj jo gyvenimo paskirty — net kai kopia su kryžiumi ant pečių į Kalvarijos kalną ir kai griežtai mums sako: "Jei kas nori eiti pas-kui mane (būtent būti krikščioniu), teišsižada pats savęs, tepasiima savo kryžių ir teseka manimi" (Mt. 16,24).

— Lengviau kupranugariui įsijsti pro adatos ausį, negu turtuoliui jeiti į Dievo karalystę" (Mk 10,24—25). "Kas myli tėvą ar motiną labiau už mane — nėra vertas manęs. Kas myli sūnų ar dukterį labiau už mane — nevertas manęs..

Būti krikščioniu reiškia Kristų statyti virš visa ko — net virš brangiausių mums daiktų ir mylimiausių asmenų; ir net virš paties savęs.

Tai ar aš esu krikščionis?

CONISA IMÓVEIS

ĮSIKŪRIUSI VYTAUTO DIDŽIOJO RŪMUOSE

DĖMESIO LIETUVIAI!!!

CONISA IMÓVEIS YRA VISŲ LIETUVIŲ NEKILNOJAMO TURTO ĮSTAIGA

Parduodam, perkam, nuomojam ir administruojam namus, sklypus ir visą nekilnojamą turta.

Galime jums pasiūlyti geriausias namus ir sklypus šioje apylinkeje.

Mūsų advokatai jums mielai patars visuose reikaluose ir sudarys reikalingus kontraktus.

LAUKIAME JŪSŲ ATŠILANKYMO

išgersime kartu kavutę.

RUA STO. AMASIO, 327 - V. BELA - FONES: 274-9002 E 274-8187

(ESQ. C/ Rua Giestas alt. do n. 1.090) CRECI 22140

KUBLIK

MARIJA IR LIETUVA

garbinamas mano Sūnus, o dabar čia ariama ir sėjama". Tai tarusi, pranyko.

Tai įvyko 1608 metais.

Abu kalvinistai greitai pasišalinę iš Šiluvos, o žemaičių vyskupas Merk. Giedraitis pasiuntė savo įgaliotinį reikalui iširti.

Tarp kita ko, buvo surastas šimtmetis aklas senelis, kuris sakė prisimenęs, kad prieš 50 metų čia buvusi katalikų bažnyčia ir žinąs vietą, kur užkasti jos daiktai. Atvestas prie vietos, atgavo regėjimą — ir buvo atrasta prieš 50 metų paslėpta skrynija su Marijos paveikslu ir dokumentais.

Šiluva yra pirmas žinomas Europoje ir antras pasaulyje viešas Marijos apsireiškimas (deja, per mažai žinomas Europai ir juo labiau pasauliui).

Taigi, dar Liurdo niekas nežinojo, niekas nekalbėjo apie Fatimą, niekas nepažinojo Aparecidos, o Lietuvos laukuose Dievo Motina vaikščiojo kaip rūpestinga šeimininkė po savo ūkį ir kalbėjo: Čia mano Sūnaus namai, čia mano žemė...

Žmonės pradėjo greitai laiku ir dideliais skaičiais grįžti atgal į Katalikų Bažnyčią. Ir ne tik paprasti kaimiečiai, o ir didikai metė protestantizmą (kuris Dievo Motinos nepripažįsta) ir grįžo į Motinos namus. 1629 metais (taigi praėjus tik 10-čiai metų nuo Apsireiškimo) per Marijos Gimimo šventę ten buvo išdalinta 11.000 komunijų.

Ir šiandien, nors viešas Šiluvos lankymas yra uždraustas, bet komunistai vis dėlto nepajėgia visiškai sustabdyti maldininkų kelionių į Šiluvos šventovę. Iš okupuotos Lietuvos pranešama, kad, pavyzdžiui, 1962 m. per šventę ten buvo išdalinta 30.000 komunijų.

III. Lietuvos valdovų Marija

Šiluva yra dvigubai šventa vieta — turi du kulto objektus: stebuklingąjį paveikslą, kur Marija yra daugiau vadinama Ligonijų Sveikata, ir Apsireiškimą; ir turi dvi skirtingas Marijos šventoves, vieną nuo kitos per kilometrą atstumo.

Taigi Šiluva — ir, bendrai, Lietuva — tikrai Marijos numylėta žemė. "Šimtai kraštų, išskyrus penketą, nėra turėję tokio įvykio", rašo St. Yla (Marija prabilo Lietuvai, psl. 15).

Ir Lietuva buvo paaukota Marijai anksčiau negu kitos modernios tautos. Jau 1656 m. gegužės 13-tą dieną Lietuvos-Lenkijos karalius Jonas Kazimieras, suklupęs prieš Marijos altorių, iškilmingai pareiškė: "Šiandien Tave renkuosi savo Globėja ir mano valdomų žemių Karaliene, Tavo ypatingai globai pavesdamas save ir mano valdomas žemes."

Dar prieš tai, apie 1480-tuosius metus, jaunutis Lietuvos-Lenkijos sosto įpėdinis, Kazimieras Gediminaitis, Marijai aukojo savo jaunystę, kaip primena jo kasdienė giesmė: *Omni die:*

*Ausk Marijai rožių giją
Mano siela nerami;
Skelbk gerumą, prakilnumą
Ilgesinga širdimi....*

SKAITYK IR PLATINK

"MŪSŲ LIETUVA"

NEURÓTICOS ANÔNIMOS

Se você quer ajudar uma pessoa que está com depressão (neurose) insônia, ansiedade, solidão, insegurança e outros sintomas torturantes; ou se você for uma dessas milhares de pessoas, procure unir-se conosco na NA.

GRUPO SÃO CAETANO:

Av. Goiaz, 300

Reuniões: todas as 5as feiras às 20 hs.

Ir dar anksčiau, Vytautas Didysis pasireiškė ne tik kaip didelis Lietuvos imperijos kūrėjas, bet ir kaip karštas Marijos kulto Lietuvoje platintojas.

Pravedęs žemaičių krikštą (1417 m.), Lietuvoj pastatė 26 bažnyčias, kurių 14-kai parinko Švč. Mergelės Marijos titulų.

Savo karo žygiuose, sakoma, su savim veždavęs Marijos paveikslą.

Ir savo karūnavimui 1430 metais pasirinko rugsėjo 8-tąją, Marijos Gimimo šventės dieną.

Taigi ši ir Lietuvių Tautos diena. Ji primena Vytauto Didžiojo pastangas statyti ant tvirtų pamatų Lietuvos valstybinę gumą ir išlaikyti Lietuvą katalikišką, po dangiškosios Motinos Marijos globa.

Ši Tautos Diena turi liudyti lietuviams ir pasauliui, kad tauta, turinti 700 metų valstybingumo tradicijas, turi neabejotiną teisę būti nepriklausoma ir laisvai išpažinti per ilgus amžius ugdytą savo ir savo tėvų tikėjimą.

IV. Marija Lietuvoj ir šiandien

Pamaldumas į Mariją yra jaugęs į lietuvių širdį, jo dvasią, jo asmeninį ir, kaip matėm, net visuomeninį gyvenimą.

Ir Marija yra suaugusi su lietuvių tauta. Ir ji jaučia, kad Lietuva — tikrai Josios Žemė.

Kad Marija Lietuvos neapleido ir neapleis, pareiškė net regimu būdu ir jau mūsų gyvenamais laikais.

Štai, tamsiam karo meto siaube, 1943 m. vasario 8 dieną Girkalnyje pasirodė Marija su kūdikiu ant rankų šviesos fone, elipsės formoje, apsupta žvaigždžių. Nieko nesakė. Bet vien tik jos toks pasirodymas buvo gan iškalbus. Tą vaizdą matė 17 asmenų iš arti, kiti iš tolo.

Dar arčiau mūsų, 1962 m. liepos 13 ir 14 pasirodė 18-kametei Romai Macvytei Skiemonyse. Antrą vakarą ji kalbėjo, atsakinėdama į mergaitės klausimus: "Žmoniją išgelbėsiu nuo pražūties tada, kai pasaulis pasidarys maldingas... Aš padarysiu didesnį stebuklą, kada žmonės pradės melstis..."

Abu įvykiai yra bažnytinių tyrimų padėty.

Avidvi vietovės gausiai lankomos ir patiriama daug malonių.

"Kiekvieną sekmadienį yra žmonių, kurie siauru takeliu skuba net iš toli — iš Žemaitijos, Rusijos, Vokietijos — klausia kelio. Čia yra jaunų ir senų; kas žvakes, kas gėles neša dovanų. Eina keliais apie pasirodymo vietą".

Vienam laiške rašoma: "Žmonės pradėjo plaukti iš visur, pastaruoju laiku net iš Ukrainos, Gudijos, Latvijos. Žmonių ten visuomet pilna..." Kitas laiškas sako: "Buvo tylus vakaras, tai už 2 km. išgirdom, kaip žmonės gieda ir meldžiasi..."

"Skiemonių bažnyčioj ištisom dienom ir net naktim klausoma išpažinčių. Dvasiniai atsivertimai gausūs. Esama ir įvairių pagijimų, net iš kaulų tuberkuliozės ir kitų sunkių ligų"

Sovietinė valdžia bandė drastiškai kovoti su plūstančių maldininkų miniomis. Tačiau ir šios priemonės nesulaikė žmonių.

Marija neapleido Lietuvos.

Svarbu, kad ir lietuviai, ypač laisvam pasauly gyvenantys, neapleistų Marijos ir jos teikiamų malonių.

Kun. Pranas Gavėnas

PARDUODAME automobiliams

SKYDELIUS su grandinėle raktams LIPINĖLIUS — adesivos
Chaveiro com emblema Vytis e bandeira

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJŲ

INFORMATIVO DA JUVENTUDE

Dirigido pelo G.A.L. Coord. Hercules Celeşauskas

REFLEXÕES

O QUE É BILINGUISMO?

Neste numero analisaremos o bilinguismo no Brasil.

Bilinguismo é o estado de necessidade a que o imigrante e seus descendentes ficam sujeitos em um país estranho.

No Brasil, a língua lituana tem ficado restrita aos círculos familiares, ao passo que o português é mais utilizado no dia a dia (isto pelo menos quando se trata de juventude).

Além disso, o uso de duas línguas não tem aceitação unânime. Alguns consideram o bilinguismo um verdadeiro tesouro, quando outros o acham um fardo difícil de ser carregado.

Com este quadro, que futuro espera a língua lituana no Brasil?

Este é o tema que a BLJS estará discutindo com a juventude lituana no próximo dia 11. Durante esta semana, seria bastante proveitoso que todo jovem refletisse sobre o tema para trazer novos subsídios para a reunião.

Como sabem, e é bom lembrar, a coluna "REFLEXÕES" visa "mexer" com o pensamento crítico de cada um de nós, indagando sobre questões de interesse de nossa Comunidade.

A presente coluna não trás respostas "mastigadas", mas nos leva a pensar sobre o tema proposto na semana. Através de um processo dialético simples: tese, antítese e síntese (dialética hegeliana), encaminhamos o tema juntamente com sua antítese, para que o leitor tire a sua resposta (síntese).

Infelizmente este processo tem sido mal interpretado e taxado inclusive de "radicalismo". Radical ou não, temos conseguido nosso objetivo: fazer nossos patrícios, sejam eles jovens ou idosos, PENSAREM E REFLETIREM.

UMA RETIFICAÇÃO NECESSÁRIA

A respeito do grupo citado nas "Reflexões" do nr. 35 do MES, temos que ressaltar que a estimativa não é justa. Pois quase todos os integrantes do grupo "Gintaras" frequentam a igreja, acompanhados de seus pais.

Quanto a "fraca formação religiosa", isso depende ainda da idade. Mas o que é triste constatar é que muitos daqueles que são homens revelam menos vida religiosa do que os pequeninos citados.

Eugênia Bačevičius

AOS LEITORES

A diretoria do "MES" rejubila-se com os elogios que tem recebido da juventude e autoridades de nossa Comunidade.

Como sabem, levar um jornal não é coisa fácil, mas com a imprescindível colaboração de algumas pessoas o "MES" já vem completando seu segundo mês de tiragem após sua reativação. Queremos, nesta oportunidade, agradecer essas pessoas que direta ou indiretamente têm colaborado na elaboração de nosso jornal, seja escrevendo um artigo, seja colaborando com idéias, seja criticando. Sim, agradecemos também as críticas recebidas pois graças a elas observamos nossos erros e procuramos superá-los.

Nesta oportunidade, convocamos toda a juventude lituana para participar de nosso jornal. Mande seu artigo para a redação do "Mūsų Lietuva" aos cuidados do "MES". Estaremos aguardando para publicá-lo com estima e carinho. Lembre-se de que o jornal é da juventude e para juventude, logo não há razão para ter receio para escrever. Quanto mais simples e objetivo for seu artigo, melhor.

Quanto às autoridades de nossa Comunidade, comunicamos que o "MES" está a disposição de Vv.Sas., para quaisquer comunicações sobre eventos que possam a vir patrocinar. Lembramos, data venia, que o jornal é da responsabilidade de TODOS e não de uma única pessoa.

A redação

VEM AÍ...

2º ENCONTRO PREPARATÓRIO DA JUVENTUDE PARA O V PLJK

O próximo encontro preparatório será realizado no dia 11 de setembro de 1982 às 15 hs. na Ramovė. Todos os jovens entre 16 e 35 anos estão convidados a participar. Àqueles que vieram no 1º Encontro (14/08 p.p.), pede-se que tragam as folhas recebidas naquela ocasião. O tema a ser analisado, continua sendo o Bilinguismo (Dvikalbiškumas). Para enriquecer o nosso encontro, foram convidados a participar o Sr. Alfonso Petraitis e Pe. Pedro Rukšys.

Diretoria da BLJS

COMEMORAÇÃO NA PARÓQUIA DE SÃO CASIMIRO

Será realizada, no próximo domingo, dia 12, uma comemoração pela passagem de mais uma festa religiosa em homenagem a Maria (Šiluva).

A comemoração terá início às 16 hs., quando sairá da Paróquia uma procissão, acompanhando a imagem de Maria, seguindo-se a celebração da missa.

Após a missa terá lugar uma apresentação artística e os tradicionais comes e bebes.

Aqueles que comparecerem, (esperamos que todos prestigiem) terão detalhes sobre a comemoração, tais como quando surgiu a comemoração, como é lembrada a passagem da data na Lituânia de hoje, etc. Para aqueles que não puderem ir, deixaremos algumas informações, que serão complementadas nos numeros seguintes do MES.

A Lituânia, como todos devem saber, tem a maioria do seu povo ligado à religião católica, apesar das atuais tentativas soviéticas de inibir e acabar com esta fé.

Quando os países vizinhos aderiram ao protestantismo, a expectativa do povo lituano se manter firme na fé católica parecia bastante abalada, porém a Lituânia resistiu e se mantém até hoje católica.

Numa cidade, no centro da Lituânia, no ano de 1457 foi erguida uma pequena igreja de madeira, mais tarde substituída por uma maior e mais resistente, dedicada ao culto de Nossa Senhora.

Algumas décadas mais tarde, foi tomada pelos calvinistas e a igreja de Šiluva foi transformada em um seminário calvinista.

A situação assim se desenhava quando em 1608 Nossa Senhora se mostrou para os lituanos para reviver a fé, fé esta que não abandonou a nação lituana até hoje.

Esperamos contar com a sua presença, para agradecer e pedir proteção a todos os lituanos, especialmente aquele que está na Lituânia.

FIM DE SEMANA

Na Semana da Pátria, o "MES" presta uma homenagem ao Brasil, que acrescenta mais um ano na sua independência.

Aproveitando o fim de semana, mais o feriado e os dias acrescentados para prolongá-lo, excursionaram e desapareceram das atividades normais, os jovens da Colônia.

Sómente o "Nemunas" teve maior evidência, com a volta dos seus integrantes: Butkus,

CURSO AUDIOVISUAL

DO IDIOMA LITUANO POR CORRESPONDÊNCIA

Facilidade de aprendizado - Acompanha fitas cassettes

Pura maiores informações

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Fone: 273-0338

Rua Juatindiba, 28
03124 São Paulo, SP.

Ricardo, Ivani e Irena, dos EUA, onde estiveram para um aperfeiçoamento nas danças folclóricas lituanas.

Os que ficaram na Capital, adiantaram os preparativos para comemorar no auditório da Biblioteca Municipal, sita à Rua da Consolação 94, a dupla homenagem ao poeta Maironis: 50 anos de sua morte e 120 anos de seu nascimento.

Grandes trabalhos de acabamento estão sendo executados na "Lituanika", que no dia 26 próximo, às 10:00 hs. inaugurará a bonita capela. Para facilitar o comparecimento haverá onibus, que deixarão a V. Zelina às 7,30 hs.

Na "Lituanika" o trator aplainou a quadra para basquete, e no campo de futebol foram colocadas traves, além da piscina ter seu uso regularizado.

Mas a festividade mais próxima será a Šilėnė, no próximo domingo às 16,00 hs., na Paróquia de São Casimiro, com missa solene, para comemorar a introdução do cristianismo na Lituânia e 500 anos da morte de seu padroeiro. Haverá programa artístico e funcionará um bar com comidas e bebidas.

Quanto a velha V. Zelina, dois acontecimentos marcaram a semana, um bom o outro ruim. O ruim é o incêndio do Supermercado KOTI que nós abastece, o bom é a reforma da igreja, bem como a sua pintura.

Continua repercutindo a discussão e as idéias lançadas na última reunião do "ano das paróquias lituanas".

SOBRE REFLEXÕES DO NR. 35

Continuando a "reflexão" do nr. anterior do MES (nr. 35) sobre a "influência" da "Igreja" na vida do homem, notamos o seguinte:

A "reflexão" denota uma idéia errada, ou pelo menos incompleta, do que é a "Igreja" e, no sentido mais amplo, a "religião".

1) Não é que "o homem depende de outras instituições que não a religiosa", mas é que a "religião", se bem entendida e vivida (no caso contrário é só um rótulo de religião) deve compenetrar essas "outras instituições, tais como família, política, etc".

2) "A Igreja deve pensar numa renovação constante...". Eis o ponto crucial. A "Igreja" não é só o padre; a "Igreja" somos nós. Qual a consequência? Nós é que devemos "pensar numa renovação constante": padres, pais, jovens, grupos, dirigentes...

Assim, no caso de grupos de jovens: — não são eles filhos de pais católicos, que já no batismo se comprometeram "educá-los na fé", com palavra e exemplo? ;

— não há entre os "católicos lituanos" um pai, ou uma mãe, ou um ateitininkas, ou um ... que com uma programação estudada possa transmitir para eles a doutrina e a fé da Igreja e assi prepará-los para um encontro um pouco menos inconsciente com um padre (melhor: com o Cristo.)? .

3) Mais um pouco. A "reflexão" reflete nítida a mentalidade antiga lituana que, no dia de hoje, ao menos no caso de jovens atuantes, deveria já ser totalmente superada: de que tudo isso é só dever do padre. É o padre que deve fazer tudo...

É aqui que devemos pensar (e pensar forte.) numa renovação da mentalidade. E da atuação.

Praganius

Joseph Boley

CHAMAS PELA LIBERDADE

ROMAS KALANTA

Romas Kalanta — um revolucionário?

Não exatamente. Não o tranquilo rapaz de 20 anos de idade, trabalhador de uma fábrica, que passava suas noites numa escola em Kaunas.

Ele era um estudante talentoso e um jovem religioso. Ele não era conhecido como sendo um agitador. Um pensador, sim. Se na escola ou no trabalho, um pensamento parecia tomar conta de sua existência: falta de liberdade onde quer que ele estivesse.

Ele não podia nem mesmo ouvir o rádio livre ou ir à Igreja quando ele quisesse, sem correr o risco de perder seu emprego. Através de recortes e algumas informações, ele era capaz de concluir, que ele estava certo de que as pessoas na América não viviam daquela maneira, nem mesmo na Europa. Por que um ocupante estrangeiro poderia impor tais repressões sobre eles e seus compatriotas? Ou esta é uma questão irracional da sua parte?

E ainda ele não estava sozinho no modo de pensar. Apenas alguns meses atrás, em Março, 1972, mais de 17.000 lituanos foram corajosos o suficiente para enviar uma petição para a Secretaria Geral das Nações Unidas pedindo ajuda para trazer um fim à severa repressão da religião na Lituânia. Ele lembrou ter visto fotografias do Quartel General desta organização mundial em Nova York, com sua longa fila de bandeiras — aproximadamente 150. Mas onde estava a bandeira do seu país? O seu país não é também uma nação? Lituânia, a qual 700 anos atrás se estendeu do Báltico para o Mar Negro, um país onde todos os habitantes ... eram governados com justiça, uma terra onde a língua é uma das mais velhas, um país onde o tamanho; a história e a cultura, merecem participação no mundo.

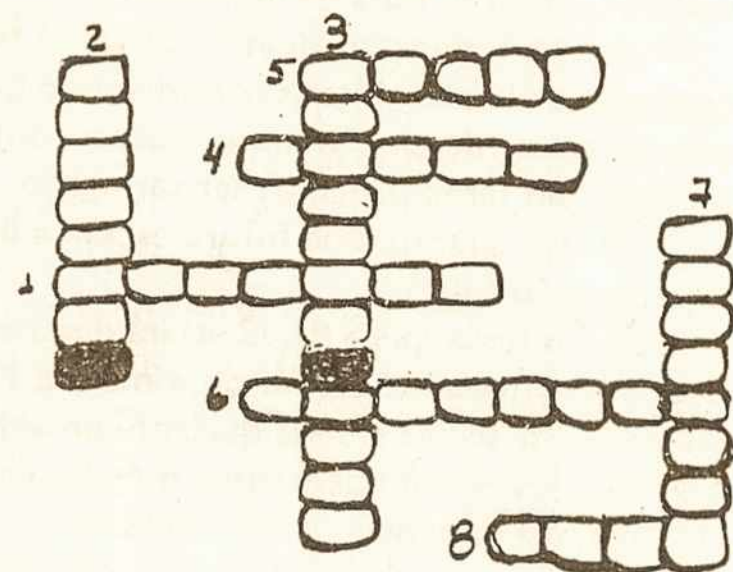
Liberdade — esta é a preciosa palavra que tem perturbado o interior de Romas Kalanta. Onde está esta liberdade ele pergunta a si mesmo, se uma pessoa não pode nem mesmo mu-

dar seu trabalho ou o local de sua residência, sem aprovação oficial? Onde está a liberdade, quando um padre que explica a um grupo de crianças de sua paróquia, os princípios básicos de sua doutrina, é afastado e punido por tal ação? Quando uma professora, no seu tempo livre, auxilia na publicação de um jornal e por isso ela pede sua posição de professora e é sentenciada a cumprir 3 anos na prisão e anos adicionais no exílio?

Na primavera de 1972 o presidente dos E.U.A. estava em Moscou para uma conferência com os chefes soviéticos. Mas eles iriam discutir sobre a liberdade? Liberdade da Lituânia? Aquela liberdade que as forças armadas soviéticas extinguiram em 1940? Tais eram os pensamentos que estavam perseguindo Romas Kalanta na primavera de 1972.

(a continuar)

VOLUNGE

- 1- nome de um coral de fama internacional
- 2- primeira palavra que compõe o título de uma obra de Maironis, cuja introdução é apenas murmurada pelo coral
- 3- canção que marca muito o Volungé e sempre que é apresentada pede-se BIS
- 4- nome da pianista do coral, que é também dirigente do grupo Gintaras e costuma se fantasiar de freira nos acampamentos
- 5- uma das estações do ano e também título de uma canção em ritmo de tango
- 6- seu segundo nome é Gabriela e é maestrina do coral
- 7- os chamados "violinos" do coral
- 8- quantos links mavakariai o Volungé já proporcionou.

BASILICA DE LUJAN

A Basílica de Lujan é para os argentinos, como o Santuário de Nossa Senhora Aparecida é para nós. Lá o Papa João Paulo II, no chuvoso dia 11 de julho de 1982 rezou pelo povo e pela paz.

Os lituanos tem presença marcada neste santuário, onde existem 2 placas referentes a nós; e a bandeira lituana também lá tremula.

No sub-solo da Basílica, os lituanos foram contemplados com um local, onde foi instalada uma capela da mãe de Deus do Portal da Aurora

Um quadro representando "Aušros Vartai" "Dievo Motina", obra do padre pintor Antanas Lubickas, foi para lá transportado recentemente, por lituanos de Buenos Aires e murado no local, em prosseguimento aos trabalhos.

Nossa Senhora de Aušros Vartai, que norteia a fé dos lituanos em Vilnius, tem também uma bonita capela no sub-solo da Basílica de São Pedro no Vaticano, terá agora também um lugar no Santuário de Lujan.

EM PORTUGUES

NR. 15 (74)

Lituania

UM POUCO DA HISTÓRIA DA LITUÂNIA

Começou o calvario deste povo, que durou 120 anos até 1918. Os russos fizeram tudo para aniquilar um povo e sua cultura, sua crença e sua economia. Houve, por diversas vezes, insurreições contra o domínio russo (1831, 1863), malogrando sempre, e agravando-se, cada vez mais, a situação do povo escravizado. A força era guindada à suprema lei, e inúmeros mártires pagaram com a vida os seus anseios de liberdade. Os czares da Rússia, baseando o seu domínio sobre a ignorância do povo escravo, idêntico destino reservaram também à Lituânia e aos demais Países Bálticos. De tal modo, em pleno século dezenove, o povo lituano oprimido, escravizado, sofreu rudes golpes dos seus "protetores". Outrossim, a opressão russa cada vez mais pesava. O governador russo, general Múravioff desde a insurreição de 1853, assim como seu sucessor von Kaufmann, haviam formulado um programa

bem definido. Juraram fazer desaparecer a Lituânia do mapa no espaço de 40 anos. Para cumprir seu juramento decretaram primeiramente a interdição da língua lituana nas escolas, proibindo depois também a imprensa lituana.

O povo lituano tinha perdido tudo: o seu estado, a liberdade, a imprensa e os seus bens. O nome da Lituânia desapareceu completamente das cartas geográficas e políticas. Mas o povo lituano não desanimava. Durante a maior opressão russa, isto é, desde 1864 até 1883 apareceu o jornal lituano "Ausra" – (Aurora) – impresso em Tilsit na Prússia e também o grande número de livros impressos e distribuídos clandestinamente entre os lituanos.

Nem a opressão política e cultural, nem banções dos proprietários dos livros lituanos para a Sibéria, nem mesmo a força conseguiram aniquilar aquele povo, nem arrancar do seu coração e da sua memória o idioma, a religião e o civismo; pelo contrário, mais os consolidou e entre as ruínas da Primeira Grande Guerra, surgiu ótima oportunidade para a ressurreição desse povo que tanto sofrera: – em 16 de fevereiro de 1918 o povo lituano proclamou o restabelecimento da sua independência.

No fim do ano de 1918 organizou-se o primeiro governo – primeiro gabinete ministerial do Estado e no dia 12 de Julho de 1920 o Governo da Lituânia assinou o Tratado com a U-

nião Soviética. Com este ato, a Lituânia ficou reconhecida pela União Soviética como país livre e independente e foram demarcadas as fronteiras da Lituânia.

Desse modo a Lituânia novamente voltou à sua história como país livre e independente.

Depois, seguiram-se os anos felizes da vida independente. Anos marcados pelo progresso deslumbrante em todos os domínios da vida nacional. Não houve nada comparável, dentro de sua longa e gloriosa história. Durante 22 anos da vida independente, em muitas atividades foram alcançadas e até ultrapassadas as nações do ocidente.

Infelizmente, os inimigos em 1940 paralisaram tudo. A União Soviética no dia 15 de Junho de 1940 ocupou militarmente a Lituânia e começou a sovietação da mesma.

Se a maioria das nações européias conhecem a ocupação, então a Lituânia durante a Segunda Guerra Mundial suportou as três ocupações. Em primeiro lugar, a Lituânia em 1940 foi ocupada pela União Soviética, mais tarde, quando começou a guerra entre a Alemanha e a União Soviética em 1941, pela Alemanha e em 1944 outra vez pela União Soviética.

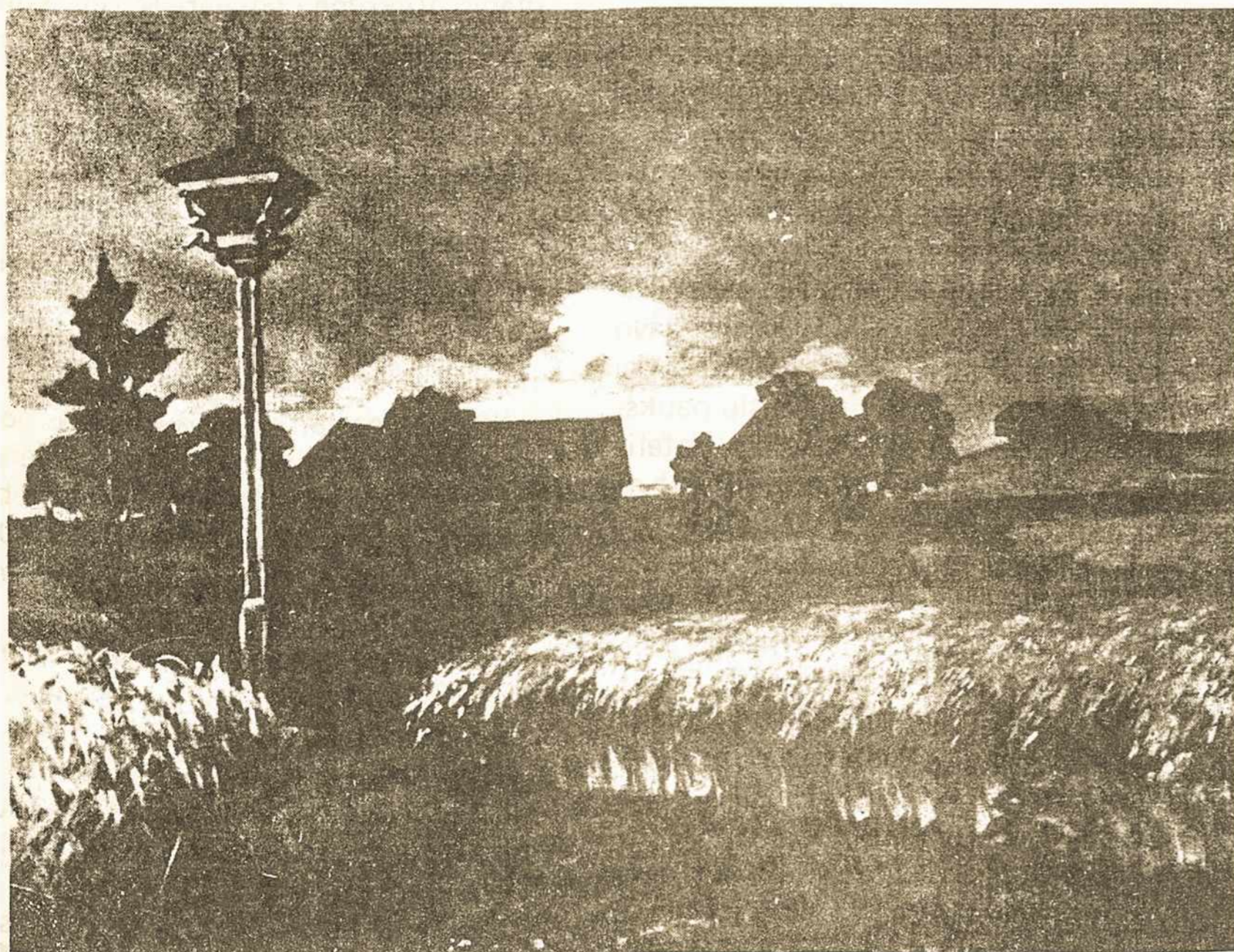
Desse modo, o povo lituano atualmente está sofrendo sob o jugo soviético, mas, conforme o Tratado de Versalhes e os princípios da Carta Atlântico, todos os países tem o direito de existir independente e este direito ninguém pode abolir da Lituânia, como também da Estônia e Letônia.

A ECONOMIA E O PROGRESSO

Em 1918 a Lituânia ressurgiu como um Estado independente com a população de 4.181.860 e área de 78.020 quilômetros quadrados, após 120 anos de sujeição ao império russo czarista. Um dos problemas de maior importância, que logo se apresentou ao novo Estado, foi a situação econômica do país. As dificuldades econômicas pareciam invencíveis. Para um apreço justo dos esforços e da obra do povo lituano durante 22 anos de independência, relembremos as condições calamitosas que surgiram desde o início da reconstrução do país.

A primeira guerra mundial (1914-18) transformou a Lituânia num campo de batalha durante três anos. Nos dois anos posteriores o país travou lutas pela independência contra três assaltantes diferentes. As devastações de guerra deixaram um quadro impressionante de desolação e de destruição mesmo dos restos do sistema obsoleto da economia, a qual era inteiramente incorporada ao poderoso império russo, com o total desprezo pelos interesses vitais do povo lituano.

(a continuar)

ANTANAS RŪKŠTELĖ

Vienkiemio laukai (aliejus)

FÁBRICA DE GUARDA – CHUVAS

Guarda Chuvas de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombriñas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barradas, 104 - V. Prudente - Fone: 274-0677

Res.: 274-4886

Dra. HELGA HERING

MÉDICA – GYDYTOJA

HOMENS SENHORAS CRIANÇAS

Rua Quartim Barbosa, 6 – B. do Limão
Fone: 265-7590

De 2a a 6a. das 8 às 12 hs. e das 14 às 18 hs.

KALBAMA LIETUVIŠKAI

AMAZONIJOS DŽIUNGLESE

Eugenija Bacevičienė

Išvyka į Guajará-Mirim

Šiomet suėjo lygiai 20 metų, kai kun. dr. Aleksandras Ferdinandas Bendoraitis dirba ir apaštalauja tarp vargingiausių Mamoré-Guaporé paupių indėnų ir kaboklių Amazonijos gilumoj.

Su juo dirbanti seselė Marija Ksavera Šakėnaitė šių metų birželio 10 dieną taip pat įžengė į 20-tuosius misionieriškos veiklos metus.

Kad ši sukaktis liktų atžymėta ir ko-kiu ilgiau pasiliekančiu konkrečiu dalyku, buvo nutarta prie "Gerojo Ganytojo" ligoninės Guajara-Mirim mieste pastatyti lietuvišką kryžių ar koplytstulpį.

São Paule susitvėrė šiam projektui įgyvendinti kukluti komisijai. Balandžio mėnesį, aktyviai prisidedant šv. Kazimiero parapijos kaimynams brazilams ir mūsų skautams, buvo suruoštas rengimas tikslu sudaryti nors bazę numatytam koplytstulpiui. Ir išėjo lietuviškas (nors ir su bolivietiškais niuansais) 20-mečiui paminėti koplytstulpis, kuris buvo pašventintas rugpiūčio 22 dieną.

Mūsų "atstovybė", iš numatytų šešių, susidėjo tik iš dviejų asmenų. Tas įvyko dėl to, kad tarp Cuiabos ir Porto Velho yra 1500 km neasfaltuoto kelio. Mūsų jaunimas negalėjo rizikuoti dar ir todėl, kad jau ir pamokos mokyklose buvo visai čia pat. Taip kad, rugpiūčio 12 dienos vakarą, palydėti kun. Gavėno ir mano šeimos, išvykome tik mudu du — kun. Urbaitis ir aš. Išskridome orlaiviu į Manaus; o paskui...

Kad ir nakties tamsoje, buvo galima kiek įžvelgti bekrasčius miškus, šen bei ten išvingiuotus upių. Tai čia tie didieji "pasaulio plaučiai", gryniausias oras. Ir kiek dar neištirtų mineralinių turtų!

Amazonijos sostinėje

Vienos valandos skirtumas tarp São Paulo ir Manaus, du sustojimai — Rio ir Brasília — padarė taip, kad į Manaus atvykome gana patogių aušros laiku.

Greitai nuvykome į centrinę autobusų stotį, kad užsitikrintume vietą į Porto Velho. Tai 800 km nuotolis jau asfaltuoto, bet labai duobėto kelio, su 5 ar 6 persikėlimais per upes Rio Negro, Solimões ir kitas, su paskutine Madeiros upe.

Manaus mieste suspėjome aplankyti centrinę saleziečių Dom Bosco mokyk-

lą (kuriai priklauso ir mūsų misionierius kun. Kaz. Békšta) bei tarpdiecezinę kunigų seminariją. Čia kun. Urbaitis atsilaukė Mišias, dalyvaujant ir keliems seminaristams.

Iš pat ryto jau buvo 24 laipsniai karščio, o vėliau — apie 40. Tai galite įsivaizduoti kiek prakaito teko išlieti, ypač skubant susipažinti su "Zona franca".

Kitas rūpestis buvo gauti prieš malariją (Febre-Amarela) skiepus, kurie būtinai reikalingi vykstant per Amazonijos džungles ir uodų karalystę. Kadangi niekas nežinojo tiksliai painformuoti, tai teko kiek paklaidžioti, kol pagaliau atsidūrėme Sveikatos ministerijoje. Čia, vienam aukštam pareigūnui tarpininkaujant, gavome reikiamus skiepus.

Suspėjome 14 val. įsėsti į rezervuotą autobusą. Bet atsitiko, kad autobusais, sunkvežimiais ir keliauninkais perkrautas persikėlimo tiltas — valtys "jklimpo" — ir praleidom beveik pusantros valandos, kol mūsų autobusas vėl pajudėjo.

Dar kelis kart išlipinti ir vėl įlipinti, atsidūrėm Rio Negro, tikrai juodo, bet švaraus, vandens didingoje upėje. Bevažiuojant, štai ir Solimões, kita melsvos spalvos upė. Įdomu, kad susitikimo punkte vandenys nesimaišo.

Kelionė iš Manaus iki Porto Velho paprastai trunka apie 15 valandų, bet dėl duobių ir kitokių nepramatytų priežasčių pareikalavo 21 valandos. Dažnai autobusas nuslįsta nuo kelio ir visokių nelaimių būna. Mums, dėkui Dievui, nieko pavojingo neatsitiko.

Ta 800 kilometrų kelionė džunglių keliais man pasiliko giliai vaizduotėje.

Kai mūsų laivas-tiltas privažiudavo visai arti pakrantės džunglių, buvo galima matyti daugybes įvairiausių paukščių bei visokio dydžio ir spalvų peteliškių, skrajojančių tarp medžių ir ant medžių viršūnių.

Džunglėse taip pat matėsi daug upyčių, įtekančių į didesnę upę. Stebėjau augalų įvairumą, spalvas ir plaukiojančią vandens gėlę "Vitória Regia".

Šen bei ten matėsi indėnų ir kaboklių medinės lūšnelės. Matėsi ir valtys, išplaukiančios ar įplaukiančios į siaurus upelius.

Teko kai kur sustoti mažytėse gyvenvietėse, pasimetusiose ir jokiam žemėlapy neparazymėtose.

Liko man toks neužmirštamas įspū-

dis kelionės per džungles ir upes tarp Amazonijos ir Rondonijos sostinių!

Tai beribis, fantastiškas, patrauklus, paslaptingas, bet kartu ir baisus, pavojingas pasaulis.

Senajam uoste

Dėkojant Dievui, laimingai pasiekėme Porto Velho miestą, kur prie Maria Mazzarello ligoninės mus pasitiko, gana atsitiktinai sutiktas, kun. Tiago, salezietis, o vėliau atvyko ir dr. Vytautas Kiaušas. Gavome nakvynę — aš pas seselės salezietes, o kun. Urbaitis pas saleziečius, Don Bosco institute.

Su dr. Kiaušu aplankėme, pėsčiomis, svarbesnes Porto Velho institucijas, ypač ligonines, nes dr. Vytautas yra Rondonijos Kraujo Banko atsakingas direktorius.

Iš viso, Porto Velho yra įsikūręs erdviai, pasklidęs be plano, išimėtas tarp kalvučių ir slėnių. Turi apie 150.000 gyventojų.

Pataikėme į svarbią datą: ant rytojaus buvo vyskupo Dom João oficialus atsisveikinimas po 35 nelengvo ir pasišventusio misionieriško darbo Porto Velho misijose. Tai kun. Urbaitis turėjo laimėti savo į kunigus šventinimo metinėse, per Žolinę, koncelebruoti su keturiais vyskupais ir virš 20 kunigų.

Vos spėjė po Mišių ką nors užkasti, vėl leidomės į kelionę. Buvo lygiai vidur dienis. Vykome į Guajara-Mirim, kun. d-ro F. Bandoraicio ir seselės Marijos Ksaveros veiklos centrą, Mamorės upės pakrantėje ir Bolivijos pasienyje.

Neasfaltuotais keliais

360 kilometrų atstumas nėra, palyginant, didelis; ir būtų galėję pasiekti kelionės tikslą per 7—8 valandas. Bet ir čia mums, naujokams, nenumatyti nuotykių.

Kelias neasfaltuotas, autobusas perkrautas sėdinčiais ir stovinčiais keleiviais duobės ir dulkių debesys... tikrai nebuvo galima važiuoti 120-km. greičiu. Dar prisidėjo kiti — aniems įprasti, o mums nauji — nuotykių: sugedo stabdžiai, išklypo durys, o mūsų lagaminai... mažai betruko, kad būtų išbyrėję pakelėje, nes ir čia atsivėrė durys...

Tam tikru metu tačiau autobusas masiniai ištuštėjo. Buvom privažiavę Mutum-Paraná, prie Madeira upės, kur laimingieji praturtėja auksu. Prie upės stūkso apie 800 palapinių, o žmonės,

Toronte, Kanadoj, mirus
A. A. ANICETUI LUKOŠIUI;
reiškiame gilią užuojautą jo žmonai
Aldonai Gudavičiūtei Lukošienei
ir jų vaikams — Jūratei ir Edvardui.

Eugenija ir Vytautas Bacevičiai

FÁBRICA DE GUARDA — CHUVAS

Guarda Chuvass de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barradas, 104 - V. Prudente - Fone: 274-0677

Res.: 274-4886

kiekvienas savo priemonėm, ten ieško aukso. Ir randa!

Jau pustusčiu autobusu dvyliką valandą nakties pasiekėm kelionės galą — Guajara-Mirim. Miesčiukas su apie 30.000 gyventojų.

Manėme, kad jau niekas mūsų nelaukia. O štai, pats kun. dr. Bendoraitis mus pasitinka autobuso stoty, kuri visai arti "Gerojo Ganytojo" ligoninės. O taip pat ir seselė Ksavera kartas nuo karto vis išeidavo pasidairyti ir pasiteirauti, ar dar neatvyko numatytas autobusas.

Galite įsivaizduoti koks mums malonumas po tokios ilgos kelionės, ir dar Amazonijos džiunglėse, susitikti su lietuviais. Bet neišpasakytai daug didesnis malonumas, sakė, jiems. Juk tiek mažai lietuvių ten apsilanko!

"LITUANIA" MAMORÉS UPĖJE

Penktadienį, rugpiūčio 20-tą, išplaukėm Mamorės upe dviem laivais: "Bom Pastor", kurs yra plaukiojanti ligoninė, ir "Lituanija", kuri yra pirmojo laivo temptuvas. Vykome į "Paccaas novas" indėnų apgyventas sritis.

"Bom Pastor" laivas yra tikrai moderni ligoninė: turi medicinos konsultų ir dentistų sales su moderniais įrengimais, vaistinę, prausyklą ir virtuvę. Visa tai žemutiniam aukšte. O viršų yra kambariai gydytojams, ligoniams ir palydovams, kur gali laisvai ir patogiai jaustis virš 10 asmenų. Laivo prieky ir užpakaly dar yra terasės ir kambarys su "radijo mėgėjo" visa aparatūra.

Plaukėme prieš srovę pustrėčios valandos. Vakare sustojome. Vakare laivo aptarnautojai su paprastom valtelėm pasileido žvejoti — ir pagavo apie 40 kilų žuvies, kuri buvo įteikta ligoninės virtuvei. Iškeptos "piranijos" pasitarnavo kaip "aperitivo" prieš vakarienę.

Iš viso, gamta yra čia didžiausias turas. Tai tikra Dievo dovana, lyg atsilyginanti už klimato, visokių vabzdžių, įvairių kenksmingų gyvūnų žmogui statomus pavojus.

Atrodo visai kitas pasaulis, vienu vadinamas "žaliuoju rojumi (Paraiso verde)", o kitų — žaliuoju pragaru (Inferno verde). Man atrodė tartum koks užburtas ar pasakiškas pasaulis — tylos, ramybės karalystė, bet pilna džiunglių pavojų.

"Tres Bocas" yra viena iš gražiausių Mamorės upės vietovių. Upės dugnas smėlingas, o vanduo nors kiek tamsus.

Iš mūsų aštuonių keleivių beveik visi pasinaudojo proga pasimaudyti, nors ir ne taip svetingų "piranjų" draugystėj. Kiti pakraščiais žuvavo.

Stebėjom kartas nuo karto praplaukiančias kitas valtis ar laivelius. Valtininkai visuomet sveikindavo jiems pažįstamu raudonu kryžiumi paženklintus "Lituanija" ir "Bom Pastor" laivų keleivius, o ypač kun. dr. Bendoraitį, kuris čia visur ir visų pažįstamas ir laikomas tartum šeimos nariu.

Užėjus vakarui, buvo tikrai malonu čia, Amazonijos džiunglėse, dainuoti įvairias lietuviškas dainas bei daineles. Kun. Bendoraitis turi skambų ir išlavinatą balsą ir mėgsta gerą muziką bei dainas. Mums gi atrodė, kad ne tik kiti keleiviai, o ir visa Amazonijos gamta klausosi žavių lietuviškų dainų melodijų.

Mums nutilus, varlės, žiogai ir kiti džiunglių bei upių pakrančių gyvūnai mums atsiliepė savo nesibaigiančiais "koncertais". O gal buvo — jų ir mūsų — sudėtingas choras. Tik kad mūsų mintys iš čia skriejo ilgesio bangomis tolimosios Tėvynės link...

Ryte miškas ir upė pabudo rūko apdengti — ir tas sudarė dar paslaptingesnės gamtos vaizdą.

Netrukus tačiau pakilo saulutė ir prasidėjo šviesi ir tikrai karšta diena. Iki vakaro buvo laiko paplaukioti, pašvejojti, pasišnekučiuoti — ir vėl daina prisiminti "Kur bėga Šešupė, kur Nemunas teka..."

Vakarop, saulei nusileidus, vakarai dar per visą valandą raudonavo, tartum su saule atsiveikindami ramiai, Dievo palaimintai, nakčiai...

LIETUVIŠKAS KOPLYTSTULPIS AMAZONIJOJ

Svarbiausias įvykis, dėl kurio atvykome į Guajara-Mirim, tai lietuviško koplytstulpio pašventinimas 20-mečio veiklos prisiminimui.

Iškilmės įvyko rugpiūčio 22-trą.

Į centrinę ligoninės koplyčią, tikrai meniškais paveikslais bei vitražais išuoštą, sugužėjo ligoninės personalas ir apylinkės tikintieji, o padėkos Mišias laikė, koncelebruodami, kun. dr. Bendoraitis ir kun. Urbaitis. Iš Porto Velho buvo atvykęs ir dr. Vytas Kiaušas.

Po Mišių įvyko koplytstulpio pašventinimas. Koplytstulpis — tai plonas medinis stulpas su Švč. Dievo Motinos sta-

tulėle ir, pačioj viršūnėj, meniškai išdirbtu kryžiumi. Tai boliviečio Roberto Antezana darbas.

Paskui buvo skanus kepsnys — "churrasco" —, kur dalyvavo svečiai ir bičiuliai.

Guajara-Mirim mieste dar teko aplankyti — ir kartu papietauti — vyskupą Dom Geraldo Verdier, kuris buvo kun. Bendoraičio seminarijos mokslo draugas Paryžiuje.

Dar aplankiau kun. Bendoraičio plytinę, kuri padeda ligoninei išsilaikyti.

Bolivijoje, kitoj upės pusėj, matėsi kita nauja ligoninė, kurią stato kun. Bendoraitis. Bus gana didelė; bet pakol kas tik pusė pastatyta, nes trūksta lėšų...

Buvo įdomu susipažinti su visa radijo stotimi, vadinama "Radio Educadora", taip pat kun. Bendoraičio įkurta.

Visiems, ypač gražiems dalykams ir susitikimams greitai ateina užbaiga ir atsiskyrimo valanda.

Ką aš linkiu kun. dr. Bendoraičiui ir seselei Ksaverai, tai sveikiems sulaukti 25-mečio. Kas žino, ar neišdygs kitas lietuviškas koplytstulpis prie naujos ligoninės jau Bolivijos pusėj, kuriuo gal lietuviai apdovanos mūsų pasišventėlius, įvertindami ką jie daro Dievo ir artimo meilėj ir Lietuvos vardui.

Kun. Urbaitis buvo sulaukytas ilgesniam laikui, sveikatos reikalais.

20-mečio koplytstulpiui pastatyti São Paulo lietuviai — ir nelietuviai — per parengimą ir kitaip sudėjo 115.000 kruzeirų. Dr. V. Kiaušas dar pridėjo kitus 3.000. Dargi buvo nuvežta ligoninės kambariams apie 10 sieninių kryžių, naujų ir jau vartotų.

Baigdama noriu nuoširdžiai padėkoti kun. dr. Bendoraičiui ir seselei M. Ksaverai už vaišingumą ir nepaprastą lietuvišką nuoširdumą. Labai aciū! Ir iki pasimatymo!

AUKOJO "MŪSŲ LIETUVAI"

Kaip kiekvienais metais, taip ir šiemet Prel. Pijus Ragažinskas iš Rio atvežė ponios Onos Telksnys-Sinkevičienės Cr. 10.000,00 čekį — auką spaudai paremti. Širdingai dėkojame poniai Onai už paramą spaudai, o prelatui Pijui už patarnavimą.

Iš užsienio atvykęs svečias gražiai įvertino saleziečių darbą leidžiant vienintelį lietuvišką savaitraštį Pietų Amerikoje ir padėšinimui paaukojo Cr.20.000,00.

Širdingai dėkojame mielam svečiui už mūsų darbo įvertinimą ir už padėsinančią auką.

Adm.

J. BUTRIMAVIČIUS

ADVOCACIA

CIVIL: Inventário, Despejo, etc. COMERCIAL: Falência, Cobrança, etc.

TRIBUTÁRIA: Imposto de Renda, ICM, IPI

Rua Barão de Iguape, 212 - 4° and. s/45 - Liberdade Fone: 279-5937

Horário das 9:00 às 11:00 e das 14:00 às 18:00

Rua Campos Novos, 590 - V. Zelina - Horário das 19:00 às 21:00

K L A B A M A L I E T U V I Š K A I

DR. JONAS NICIPORCIUKAS

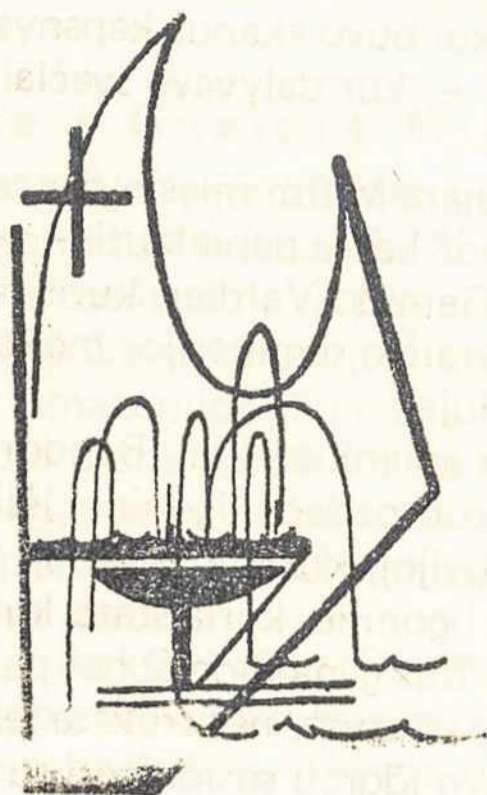
CIRURGIÃO DENTISTA

CROSP. 6049

R.Cap.Pacheco Chaves 1206 fone: 273-6696

R. Itapeva, 49 - Cj. 35 fone: 288-4770

MŪSŲ ŽINIOS

KOPLYČIOS PASVENTINIMAS
LITUANIKOJE

Rugsėjo mėnesio 26 dieną. Autobusai iš V. Zelinos išeis 7 val. 30 min., 10 val. Šv. Mišios ir koplyčios pašventinimas, 12 val. Pietūs, 16 val. kava, 17 grįžimas atgal.

Visi São Paulo lietuviai prašomi šią dieną paskirti šiam neeiliniam įvykiui. Visi kurie dar neprisidėjo prie koplyčios statybos, prašomi prisidėti prie jos užbaigimo savo auka.

MŪSU MIRUSIEJI

JURGIS GOLSKIS

mirė rugsėjo 6 d. 2 val. ryto, João XXIII ligoninėje po širdies operacijos. Jurgutis, kaip jį visi vadindavo, visiems pažįstamo Antano Golskio brolis, turėjo 68 metus. Su šeima iš Lietuvos atvyko 1926 m. Jurgutis buvo labai energingas vyras, diplomuotas mechanikas, dalyvavo lietuviškose organizacijose, o ypač sporte. Daug metų buvo Lituanicos sporto klubo narys ir geras futbolo žaidėjas. Buvo linksmo būdo, taigi turėjo daug draugų. Deja, visą Jurgučio gyvenimą nukirto prieš 30 metų ištikusi kau-

lus deformuojanti liga. Brolis Antanas rūpestingai prižiūrėjo Jurgutį tiek gyvendant Agua Rasoje, Cidade Ocian prie jūros ir paskutiniu metu naujuose namuose ant rua Lituânia. Jurgutis, nors ir turėjo nepagydomą ligą, buvo visad gero ūpo kada jį kas aplankydavo ir savo liga nesiskųsdavo.

A.a. Jurgis Golskis buvo pašarvotas V. Alpinos kapų koplyčioje ir tose pačiose kapinėse palaidotas palydėtas kun. Prano Gavėno ir gausios lietuvių bei vietinių žmonių minios.

Mielam Jurgučiiui amžinos ramybės ir laimės, o broliui Antanui užuojauta ir gili pagarba už beveik motinišką rūpestį ir globą savo brolio.

7-tos dienos mišios bus Šv. Kazimiero parapijoje rugsėjo 12 d. 16 val. per Šilinės atleidus.

PR.

G A I

JONAS ir VERA TATARŪNAI

Mieliems ML rėmėjams širdinga padėka ir geriausi linkėjimai.

Administracija

MAIRONIO MINĖJIMAS

Didžiojo Lietuvos poeto, tautos dainiaus MAIRONIO 50 m. mirties ir 120 metų jo gimimo sukaktuvių viešas minėjimas įvyks š. m. rugsėjo mėn. (setembro) 19 d. 14 – 17 val. S. Paulo miesto centre, Biblioteca Municipal, Mario de Andrade auditorijoje, rua da Consolação, 94, I aukšte.

Programą atliks jaunosios kartos talentai lietuvių ir portugalų kalba. Minėjimą ruošia Brazilijos Lietuvių Bendruomenė, bendradarbiaujant Literatūros Būreliui ir Lietuvių Jaunimo Sąjungai Brazilijoje.

Dainuos "Volungės" choras vad. K.G. Valavičiūtės.

Įėjimas laisvas.

Rengėjai

GARBINGA SUKAKTIS

Jieva Tatarūnienė rugpiūčio 28 dieną minėjo 85-tąjį gimtadienį. Sekmadienį, 29 dieną, sūnaus Jono Tatarūno namuose, buvo surengtas pagerbimas. Šeimyniškoje aplinkoje, apsupta meile savo sūnų Jono, Viktoro ir Juozo, marčių, anūkų ir proanūko, Prel. Pijus Ražinskas atlaikė mišias, dėkodami visi aukščiausiam už ilgus metelius ją išlaikiusiam tarp jų. Vaisėse dalyvavo taip pat, iš Amerikos kun. J. Kidykas ir mūsų klebonas, J. Šeškevičius.

UŽSIMOKĖJO UŽ ML

Vladas STULGAITIS	Cr.2.300,00
Vicente KLIMEIKA	Cr.2.300,00
Julius PIEPER	Cr.2.300,00
Marija BRASLAUSKIENĖ	Cr.3.000,00

RUGSĖJO 8-TAUTOS ŠVENTĖ
ŠILINĖ

ŠILINĖ – DIDŽIAUSIA RELIGINIAI TAUTINĖ LIETUVIŲ ŠVENTĖ

RUOŠIAMASI paminėti 500 metų nuo šv. Kazimiero mirties
paminėti 600 metų nuo Lietuvos krikšto

VISŲ LIETUVIŲ MALDOS IR PASIAUKOJIMO UŽ LIETUVĄ
D I E N A

BUS RUGSĖJO 12-tą ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOJ 16 val.

PROGRAMA: procesija ir Mišios
minėjimas
meninė dalis
vaisės – bufetas

VEIKLOS KALENDORIUS

Rugsėjo (setembro) 12 d., 16 val. Šilinės šventė šv. Kazimiero p-joj;

Rugsėjo 19 d. Maironio minėjimas Biblioteca Municipalpatalpose.

Stenkimės susistatyti visų organizacijų liet. veiklos kalendorių.